

SLOVENEK

Naročnine
za državo SHS:
za eno leto naprej 0/10 40—
za pol leta 45—
za četrt leta 52-50
za en mesec 7-50

za inozemstvo:
oletno 0/10 150—
mesečno 12-50

Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji 0/10 10—
v inozemstvo 20—

Posamna štev. 50 par.

Cena inseratom:
Eksperimentalna politna vrsta mail
oglasil po K 4— in K 8 —,
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po K 8 —, poslana št.
po K 12 —.

Pri večjem naročnin popust.
Izbraja vsak dan izvezni
ponedeljka in dneva po praz-
nika ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKZ.
Poština plačana v gotovini.

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kopirati se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglase,
zagreb 59.011, sarajev. 7563, praške in dunaj. 24.797

Pašičev ekspozé.

Ministrski predsednik Nikola Pašič je povodom debate o vladni deklaraciji dne 25. jan. podal v narodni skupščini ekspozé o kurzu naše zunanje politike. Želeli bi bili, da poda to poročilo minister za zunanje zadeve dr. Momčilo Ninčić, ki bi bil povedal o bodočih smernicah naše zunanje politike malo več kakor smo izvedeli iz ust ministrskega predsednika. Ta se je pa omejil skoro izključno na preteklost, več ali manj že znano. Njegova izvajanja so kulminirala v stavku, izrečenem takoj v začetku govora: »Zunanja politika naše države se popolnoma vjema s politiko zaveznikov.« Ta konstatacija bi imela smisla in bi bila opravičena, ako bi jo bil g. Pašič bolje konkretiziral, tako pa je obtožnica naše zunanje politike. More-li g. Pašič trditi, da se je politika naše države ujemala s politiko Italije, ki je po Pašičevem pojmovanju »zaveznica« Jugoslavije? Če se je, je bil to njen veliki greh! Kako pa se je naša politika ujemala z angleško, je g. Pašič sam priznal v najboljše delu svojega govora o albanskem vprašanju, ko je dejal, da nas je angleška vlada zatožila pri zvezi narodov, ker je bila — napačno informirana. Kaj pa je delala naša diplomacija, da je pustila napačno informirati Angleško Albanijo in »zaveznico« Italijo, sama pa je brez sporazuma z angleško zaveznicco uganjala v Albaniji — v tem slučaju na svojo pest — pustolovsko politiko, ki smo jo mi tedaj obsodili?

Če smemo verjeti, da bodo Pašičevim besedam sledila tudi — dejanja, odobravamo njegov albanski koncept, kakor moramo njegovo albansko politiko, minolega leta, ki je doživela polom, obsojati. Ako bo Albanija samostojna, je dejal Pašič, jo bomo priznali, morala pa bo biti neodvisna.

Nimamo povoda, dvomiti o tem, da se bo naša zunanja politika izboljšala, ako jo bo dejansko vodil minister dr. Ninčić. Toda Pašičeva izvajanja o odnošajih z Rusijo in Bolgarijo tega našega prepričanja niso utrdila. Pašič je dejal, da z rusko vlado ne moremo izpremeniti politike vse dotlej, dokler se ruska vlada ne pomiri s svojim narodom. Skoro ves ostali svet se je v tem vprašanju reorientiral in zastopa mnenje, da se v notranje ruske razmere ne bo vmešaval. Na to stališče bi se morala postaviti tembolj naša država kot slovanska posestrina Rusije. Kaj bi rekel g. Pašič, ako bi mu Ljenu in Trocki odgovorila po njegovem lastnem receptu?

O odnošajih z Bolgarijo je dejal, da so korektni, sporazum, v obliki zaveznitva je pa še — zelo daleč, vendar pa priporoča, da »ni treba gojiti neprijateljskega razpoloženja z Bolgarijo.« Ako se bo napram Bolgariji s strani naše vlade nadaljevala taka politika, potem bo »zaveznitvo« z Bolgarijo res še zelo daleč, ne v interesu naše države in ne v interesu Bolgarov!

V ostalem je ekspozé glede bodočih smernic naše zunanje politike zelo medel in pomanjkljiv. Dejstvo pa, da je bila naša zunanja politika nepretrgana vez fiaskov in razočaran, je itak splošno znano, tudi brez indirektnega Pašičevega priznanja, ki je bil tudi v tem oziru nepopoln. To izpopolnitev ekspozéja v negativnih uspehih je mesto g. Pašiča izvršil opozicionalni govornik poslanec Anton Sušnik, ki pa je v svojih izvajanjih popravil in izpopolnil tudi pozitivno stran pomanjkljivega Pašičevega ekspozéja in katerega izvajanja prinašamo na drugem mestu.

Zunanjepolitičnemu ekspozéju je Pašič dodejal vladno izjavo glede notranje politike. S tem je hkrati priznal važnost notranje politike za zunanjo politiko. Toda s to svojo izjavo je dokazal, da je sedanja vlada nesposobna za ureditev razmer v državi, da neče sporazuma s hrvatsko in slovensko opozicijo in da je vsled tega nesposobna tudi za uspešno vodstvo zunanje politike. Izjavil se je za izvedbo centralistič. ureditve države in vidi v tem predpogoj za konsolidacijo naše zunanje politike. Usodna zmota, usodna napaka, ki so jo proslavljali centralisti, ki so sprejeli vidovdanski ustavo. Ustava ni prinesla pričakovanih uspehov, pač pa je notranjo nezadovoljnost le še po-

večala in proficentralistično opozicijo ojačila. Od konsolidacije smo po vidovdanski ustavi bolj oddaljeni kakor prej kdaj in se

bomo vedno bolj oddaljevali, ako si vlada in njene stranke zavezujejo oči in slepo de-rejo v prepad.

Zanimiva razkritja Nikole Pašiča.

DEMOKRAT RADOVIĆ ZAKRIVIL DANAŠNJE MEJE Z ITALIJO. — ZAUPNICA VLADI.

Belgrad, 26. januarja. (Izv.) Današnja seja narodne skupščine se je začela ob 11. dopoldne. Poslanec Brandner je stavil na predsednika skupščine dr. Ribarja vprašanje, zakaj ministri ne odgovarjajo na njegovo interpelacijo. Enako vprašanje je stavil zemljoradnik Lazić glede dveh njegovih interpelacij radi šibeniških dogodkov. Ministrski predsednik Nikola Pašič je na Lazićovo vprašanje odgovoril, da je vlada radi dogodkov v Šibeniku odredila preiskavo; ko bo ta končana, bo o izidu poročal v skupščini. Nato se je nadaljevala razprava o vladni deklaraciji. Črnogorski poslanec demokrat Andrija Radović je go-

voril o zunanji politiki, posebno o Skadru. Poudaril je, da je naša zunanja politika kriva, da smo izgubili Skader. Ministrski predsednik Pašič odgovarja, da je Radović kot delegat na pariški konferenci zakrivil, da smo izgubili Idrjo in dobili napram Italiji mejo, kakor jo imamo danes. Radović je kriv, da ni bila sprejeta Wilsonova črta.

Nato se je vršilo glasovanje o zaupnici vladi. Proti so glasovali: Jugoslovanski klub, socialni demokrati, zemljoradniki. Proti in dr. Momčilo Ivanić.

Prihodnja seja narodne skupščine bo 28. januarja ob 4. popoldne.

INTERPELACIJE JUGOSL. KLUBA.

Belgrad, 26. jan. (Izv.) Posl. Skoberne je interpeliral železniškega min. Stanića radi nezadostne kurjave železniških voz. — Poslanec Stanovnik je interpeliral vojnega ministra radi slabega postopanja z vojaki v Nišu. — Poslanec Žebot je interpeliral notranjega ministra radi zaplenbe »Straže« od 23. januarja.

ODSTOP MINISTRA KARAMEHME-DOVIČA.

Belgrad, 26. jan. (Izv.) Iz muslimanskih krogov se doznava, da minister Karamehmedović ni podal svoje demisije radi slabega zdravja, marveč radi nestalne politike muslimanskega kluba, ki vedno koleba med vladno večino in opozicijo. Čuje se, da bo iz istega vzroka odstopil tudi minister dr. Spaho.

PODALJŠANJE TRG. POGODBE Z AVSTRIJO.

Belgrad, 26. jan. (Izv.) Odbor devetih poslancev za revizijo trgovinske pogodbe z Avstrijo, ki se je sklenila 27. junija 1921 z veljavnostjo do 31. decembra 1921, je sklenil, da se ta pogodba podaljša do 30. junija 1922.

DEMENTI ČESKOSLOVASKÉ VLADÉ.

Praga, 26. jan. (Izv.) Napram vestem, ki so jih te dni razširili razni časopisi, da pride v vladi do sprememb, konstatirajo »Narodni Listy«, da je ministrski svet sklenil, da ne pride do nobenih sprememb in da ostane vlada do volitev taka kot je.

ORGANIZACIJA ČESKEGA KAT. UČITELJSTVA.

Praga, 26. jan. (Izv.) Organizacija katoliških učiteljev je sklenila, da prične v svrhu intenzivnejše propagande krščanskih idej izdajati lastno glasilo »Křestanska škola«.

GRŠKI KONZULAT V PRAGI.

Praga, 26. jan. (Izv.) Glasom kraljevega ukaza se je osnoval v Pragi grški konzulat. Vodstvo konzulata je prevzel sekcijski načelnik Valtis.

ŠKODA VSLED KARLOVEGA PUČA.

Praga, 26. jan. (Izv.) Parlamentu bo v kratkem predložen zakon o povrnitvi škode, ki jo je češkoslovaška država trpe-la ob priliki oktobrskega Karlovega puča. Škoda se ceni na približno 300 milijonov čsl. kron in bi jo glasom zakona morale povrniti vse osebe, ki so se puča udeležile.

INTERPELACIJA RADI ŽALNE IZJAVE ZA PAPEŽEM.

Praga, 26. jan. (Izv.) Na današnji seji klubskih načelnikov senata je senator Ne-gle interpeliral predsednika, zakaj ni bilo na seji senata, ko se je izvedelo o smrti papeža, nobene žalne izjave. Predsednik je odgovoril, da je »pétka« po dolgi debati sklenil, da se v parlamentu ne bo dala nobena sožalna izjava in da bi torej ne bilo umestno, če bi senat drugače ravnal.

ZASTOJ STEKLARSKIH TOVARN.

Praga, 26. jan. (Izv.) Danes so vsa steklarska podjetja v okraju Gablonci radi pomanjkanja premoga ustavila obratovanje.

Avstrijski parlament sprejel dogovor v Lani.

Dunaj, 26. januarja. (DunKU) Narodni svet je po daljši debati sprejel v poimen-skem glasovanju s 104 glasovi socialnih demokratov in krščanskih socialcev proti 23 glasovom Velenemcev politični dogovor s Češkoslovaško.

Konferenca nasledstvenih držav v Gradcu.

Gradec, 26. jan. Dogovor sklepov konfe-rence glede potnih listov je bil od konfe-rence na plenarni seji v četrtek odobren in se podpiše v petek dopoldne. Dogovor bodo podpisale Avstrija, Mažarska, Italija, Poljska, Rumunija, kraljevina Srbov, Hr-vatov in Slovencev in Češkoslovaška, torej vse nasledstvene države. Sklepi so s pri-držkom ratifikacije v celoti obvezni samo za Avstrijo, Mažarsko, Italijo in Češkoslo-vaško. Poljska je za sedaj sprejela le ne-kaj resolucij, medtem ko so delegati Jugo-slavije in Rumunije sprejeli sklepe konfe-rence samo ad referendum ter si pridržali pristop svojih vlad za poznejši čas. Za one države, ki so dogovor podpisale brez pridržka, stopi dogovor v veljavo takoj po ratifikaciji, ki se mora izvršiti dva meseca po podpisu.

Najvažnejše določbe dogovora so nastopne: Uvedba dvoletnega oziroma enoletnega enotnega potnega lista. Potni listi za enkratno potovanje se bodo izdajali le v iz-rednih primerih. Vizum za dopotovanje se bo izstavljal ali za eno leto ali za enkratno potovanje. Vizum za potovanje skozi državo velja ravno toliko časa, kakor vizum za državo, kamor je potnik namenjen. Velja tudi za povratek. Pristojbine znašajo za vi-zum za dopotovanje, ki velja za eno leto, deset zlatih frankov, za vizum za enkratno potovanje, pet zlatih frankov in za vi-zum za potovanje skozi kako državo en zlati frank. Osebe, ki morejo dokazati svo-je ubožstvo, dobijo vizum brezplačno. Ta dok-laz se navadno ne zahteva od javnih nameščen-cev, vojaških oseb, obrtnega pomožnega osebja, delavcev, poslov, ladijskega osebja ter dninarjev ter od vseh onih, ki potujejo v inozemstvo, da služijo tamkaj svoj kruh z ročnim delom. Ravnotako ne plačajo pristojbin rodbine omenjenih oseb ter vdove in sirote stalnih nameščen-cev. — Rodbinski potni listi, v katerih so naznače-ne soproge in otroci pod 15 leti, ki potuje-jo s poglavarjem rodbine, so dovoljeni.

ANGLEŠKO POSOJILO AVSTRIJI?

London, 26. jan. (Reuter) Kakor po-roča »Westminster Gazette«, se bavi an-gleška vlada z mislijo, dati Avstriji čisto angleško posojilo dva milijona petstotisoč funtov šterlingov, ki bi bilo zajamčeno z avstrijsko carino in ki bi bilo določeno za to, da se stabilizira menični kurz in podpre avstrijska trgovina.

AKTIVNA TRGOVSKA BILANCA V NEMCIJI.

Berlin, 26. januarja. (Izv.) Mesec de-cember je bil prvi mesec po vojni, da je bila v Nemčiji dosežena aktivna trgovska bilanca.

Govornik Jugoslov. kluba o Pašičevem ekspozéju.

V debati o vladni deklaraciji se je za Pašičem oglasil k besedi govornik Jugoslo-vanskega kluba poslanec A. Sušnik, ki je izvajal:

o vladni deklaraciji,

da je to prava uganka, katero je zastavila vlada parlamentu, ker molči o vsem, kar bi morali vedeti poslanci in narod. Vlada bi bila morala jasno povedati, kaj hoče dose-či s svojo notranjo politiko in kakšno smer zastopa v svoji vnanji politiki. Tega vlada ni storila, ampak je prepustila javnosti, naj sama ugiblje o teh vprašanjih, kakor hoče.

Naša vnanja politika.

Je slabo organizirana in naša diplomatska služba ne odgovarja potrebam novega časa in modernim zahtevam. Danes je že skrajni čas, da se naša diplomatska služba popolnoma reorganizira in prenovi. Vnanjepolitična služba je danes skoro izključno srbijanski monopol, da monopol ene stranke. To je razvidno iz razmerja med številom uradnih, ki je rodov iz Srbije oziroma iz Belgrada in pa med prečanskimi uradni-ki. Med uradništvom vnanjega ministrstva je komaj ena petina prečanov, med temi 12 Slovencev in 10 Hrvatov. Na drugi strani pa je med uradništvom ministrstva vna-njih zadev veliko število nesposobnih in ne-kvalificiranih ljudi. Če kdo, potrebuje vna-nji urad ljudi, ki znajo dostojno in koristno zastopati državo in ki bodo znali varovati prestiž in mednarodni ugled naše države. Drugače si ne bomo pridobili src niti onih Jugoslovanov, ki žive v tujini, tujcev pa še celo ne.

Naša politika napram sosednim državam, zaključuje se celo vrsto neuspehov in diplo-matičnih porazov. Danes smo tako daleč, da obstoja resna nevarnost, da bo naša vla-da privolila v revizijo rapallske pogodbe in da se bo ta revizija izvršila vsled omah-ljivosti in popustljivosti naše vlade na ko-rist Italije. Tudi v znani šibeniški aferi je vlada prav slabo zastopala svojo avtoriteto. Če sem prav informiran, je bil član komi-sije za preiskavo šibeniških dogodkov tudi italijanski konzul! To je neverjeten greh naše diplomacije, da je mogla kaj takega dopustiti, ker to ni samo sramota za našo državo, ampak stoji tudi naravnost v na-sprotju z našo suvereniteto.

Glede Albanije

se govornik čudi, kako da je mogla biti naša vlada tako slabo informirana. Vsak otrok je vedel, da imajo v Albaniji Angle-ži velike gospodarske interese in da An-gleži ne bodo nikdar dopustili, da naša armada zasede Albanijo. Angleži so usta-novili v Tirani svojo banko, Angleži eks-ploatirajo albanske bakrene rudnike, svi-nec, tobak i. t. d. V Limu so ustanovili ve-liko ribiško družbo. To so same znane stva-ri. Ni jih pa poznala naša vlada, čeprav imamo v Parizu in v Londonu svoje zastop-nike in dasiravno je potoval v Pariz in v London sam gospod Pašič. Če bi bila vlada te stvari poznala in se zavedala njihovega dalekosežnega pomena, ne bi bili vikorakali v Albanijo, da doživimo evropsko blamažo, ki nas je veljala težke milijone.

Tudi z Grčijo živimo v prijateljstvu, toda kakšno je to prijateljstvo! V Grčiji živi nekaj stotin Jugoslovanov (klici: Še mnogo več jih je!) Ti Jugoslovani so v Grčiji po-polnoma brezpravni. Če sliši grški žandar tamošnje Jugoslovane, da govoré srbsko, jih razžene, pretepa ali zapre. (Posl. Ra-jić: Te stvari Vam mora pripovedovati Slo-vence!). Potemtakem naše prijateljstvo z Grčijo ni posebno prisrčno. Tudi v Solunu Grki ne postopajo z nami mnogo boljše.

Danes stojimo tik pred orijentalno konfe-rencio, ki ima nalogo razčistiti sporna vprašanja s kemalisti. Vse zainteresirane države so že imenovalé svoje delegate. Zanimivo bo, kakšno stališče bo na tej konfe-renci zavzela naša vlada napram Bolga-riji, ki bo zahtevala dohod od morja. Naše razmerje do Bolgarije je izredne važnosti. Govornik je prepričan, da bo ves jugoslo-vanski rod radostno pozdravil trenotek, ko se bo jugoslovanska država razprosti-

rala od Triglava do Carigrada in od Subotice do Soluna (Ploskanje).

Kar se tiče Male antante, ni pokazala naša diplomacija dovolj inicijative. Naša diplomacija bi bila morala napeti vse sile, da pridobi Poljsko na našo stran, kar bi omogočilo zvezo slovanskih držav v Srednji Evropi.

Tudi ne bi bilo pogrešno, če bi ustanovili konzulat v Celovcu. Če bi pa Nemška Avstrija razpadla, kar ne bi bila nobena škoda, bi se pa morala naša vlada zavzeti za to, da pripade naši državi Južna Koroška, ostanek pa naj si razdele sosedje po svoji volji. Razpad Avstrije je potreben, ker to bolno telo itak ne more živeti.

Z Nemčijo moramo gojiti prijateljske stike že iz gospodarskih ozirov. Oni so industrijalna, ne pa agrarna država. Naša politika in politika Male antante morata stremeti za ciljem bodoče slovanske premoči v Evropi, kakor so jo imeli doslej Germani in Romani.

Notranja in finančna politika naše države zasluži najostrejšo kritiko in obsodbo. Armada nujno potrebuje nov vojaški zakonik. Če hočemo državo konsolidirati in urediti, mora vlada dati avtonomijo. Stojan Protić je napravil napako, ker v svojem ustavnem načrtu ni povedal, kakšno avtonomijo hoče dati pokrajinam. V imenu Jugoslovanskega kluba izjavlja govornik, da bo glasoval proti vladi.

Benedikt XV. †

POGREB BENEDIKTA XV.

Rim, 25. jan. Pogreb papeža se je preležal na četrtek ob 15.

Rim, 26. jan. Danes popoldne so prenesli zemeljske ostanke papeža iz kapele sv. Zakramenta v kapelo Sreca Jezusovega, kjer so jih po blagoslovljenju položili v krsto. Nato so prenesli krsto v svečanem sprevedu v rakev, kjer bo pokopana.

DAR AMERICANOV ZA PAPEŽEV POGREB.

Rim, 26. januarja. (Izv.) Ameriški katoličani so za pogreb Benedikta XV. poslali 500.000 lir.

PAPEŽEVO PREMOZENJE.

Rim, 26. januarja. (Izv.) Pregled za puščine papeža je pokazal, da znaša papeževo premoženje samo okrog 700.000 lir, dočim se je računalo z milijoni. Radi tega se konklave ne bo vršil z običajnim sijajem.

ITALIJANSKI ŠOVINISTI.

Rim, 26. januarja. (Izv.) Italijanski listi pišejo, da bi se morali od volitve novega papeža izključiti vsi neitalijanski kardinali.

KARDINAL DR. PIFFL ODPOTOVAL.

Dunaj, 26. januarja. (Izv.) Dunajski kardinal dr. Piffl je danes s svojim tajnikom odpotoval v Rim, da se udeleži pogreba papeža Benedikta XV. in volitve novega papeža.

Češki listi o Benediktu XV.

Listi češke ljudske stranke: »Lidovi listy«, »Čech«, »Občanske Noviny«, »Našinec«, »Lid« in drugi so ob priliki smrti Benedikta XV. izšli črnoobrobijeni in prinašajo večinoma tudi njegovo sliko. Ob njegovi smrti pa so tudi vsi svobodomislalni listi prinesli obširne članke o velikem pokojniku. V naslednjem par izveščev za zglede, kako piše češko svobodomislelno časopisje:

»Narodni Listy« pišejo: Papež, učenec plemiške diplomatske šole in mož visokega sveta, je v svetovni vojni pokazal svoj vpliv proti vojni,

za pomoč ujetnikom, ranjencem in gladnim. Njegov mirovni korak l. 1917. sicer ni takoj uspel, vendar je v Nemčiji zelo omajal vero v zmago. Cela akcija Erzbergerja, da se doseže mir še pred katastrofo, je bila osnovana na informacijah in na pritisk Vatikana. Antanta je bila med vojno vedno pripravljena — kar se posebno vidi v pisanju angleških listov — da so bile papeževe simpatije na njeni strani. Po vojni je vatičanska diplomacija dosegla velike uspehe: Francija je zopet poslala svojega zastopnika, spor s Kvirinom je ublažen, zbor poslanikov na vatičanskem dvoru se je pomnožil za zastopnike Češkoslovaške, Bolgarije, Rumunije in Grške. Glavna naloga, ki je Benedikt XV. še ni popolnoma dokončal, je poravnava dogmatičnega spora med pravoslavno in rimsko cerkvi, da bi postal Rim zopet središče vsega krščanstva. Benedikt je lani poslal v Rusijo svoje zastopnike. Od poslednjih njegovih političnih dejanj, sta pomembnejši poslanica washingtonski konferenci in irskemu narodu. V vsakem slučaju se je ugled in prestiž Vatikana in katoliške vere dvignil.

»Češkoslovenska Republika«. List češkega zunanega ministra, piše: »Papež Benedikt XV. se je rodil v Genovi l. 1854. Bil je doktor teologije in prava. Študiral je skupaj s pražkim knezoškofom dr. Kordačem, dasiravno je precej starejši. Mnogo let je bil državni podtajnik papeške kurije. Za škofa je bil posvečen l. 1907., za kardinala pa 25. maja 1914. Njegovo razmerje do češkoslovaškega naroda in države je bilo zelo dobro, dasiravno se je v svojih poslanicah moral večkrat pritoževati nad cerkvenim razkolom in nad odpadniškim gibanjem. Češkoslovaška država se ne more pritoževati, da bi glede uprave škofij na Slovaškem našlela pri Vatikanu na nerazumevanje in če se pri nas bliža doba rešitve razmerja cerkve do države, je samo obžalovati, da je s stolice sv. Petra odšel mož, ki je bil tudi kljub svojem odporu proti modernizmu vendar v vseh važnejših cerkvenih vprašanjih zelo premišljen.«

»Narodni Politikar«. »Situacija Benedikta XV. je bila težavna tudi po vojni — največ v gmočinu oziru med vojno, pozneje pa vsled propasti nekaterih katoliških dinastij —. A vendar je Benedikt XV. kljub temu položaju dosegel za svojo stvar znatnih uspehov. Navezal je zopet dolga leta razrušene stike s Francijo, ki so tembolj važni, ker skoraj dve tretjini misijonov deluje v francoskih kolonijah. Za Benedikta XV. se je zboljšalo tudi razmerje med Vatikanom in italijanskim kraljestvom. Vatikan je vzvel v novem sijeju: Nemčija, Čile in druge države so povzdignile svoja vatičanska poslanstva v veleposlanstva, Rumunija, Grčija in Bolgarija so osnovale svoja diplomatska zastopstva v papeškem dvoru. Tri najmočnejša cesarstva so se zrušila po vojni, ali najstarejša republika, vatičanska, je zrasla k novemu življenju. Tudi se je po vojni kot posledica razvika komunizma — po prirodnem zakonu o nujni reakciji na vsako akcijo — v vseh državah ojačal »klerikalizem«, ki ima v Vatikanu svojo obrambo in zaščito. Vse to je nepriznani ojačilo papežovo pozicijo v mednarodnem svetu. Istotako je postala papeževa moč večja vsled propasti dveh drugih evropskih veldostojanstev — car, poglavar pravoslavnih in pruski kralj, poglavar protestantov, sta prišla ob veljavo. Mogoče, da bistri politik Benedikt XV. kot glava vatičanske demokracije ni neral videl, kako v Moskvi in Berlinu na razvalinah zmot in konfuzij raste in klije nova demokracija. Ze prošlo zimo so odpotovali vatičanski odposilanci na Poljsko, v Ukrajino in globoko v rusko zemljo, da bi ugotovili, če ni mogoče prišel čas, da se poravnava davaj dogmatični spor med katolicizmom in pravoslavljem in če se lahko že misli na to, da postane Rim zopet glava enotne krščanske cerkve.«

»Tribuna«. ... »Vedno v vseh neoficialnih intervencijah je bil Benedikt XV. Posebno je med vojno deloval povsod, kamor je njegov vpliv segal, za pomiritev vojujočih držav. Prav posebno se je brigal, kjerkoli je mogel, za politične obs-

jeence. Če je šlo za Irco ali za kogar koli, Benedikt XV. se je s svojim velikim pacifizmom potegnil zanj. V rimskih krogih katoliških čeških duhovnikov se trdi, da je po informacijah škofa Bláhyja interveniral tudi v korist dr. Kramafa. Njegovo geslo je bilo: »Sana, quod est sanium, flecte, quod est devium.« Vse konflikte je skušal poravnati mirnim potom. Njegov nastop napram naši državi je bil naravnost korekten, dasiravno bi moglo biti razmerje prav čisto skrajno vsled čeških cerkveno-političnih problemov. Problemov, tikajočih se samih cerkvenih načel, ni hotel in ni mogel rešiti potom kompromisov, dasiravno bi bil v večini slučajev kompromis njemu samemu v korist.«

»Slovenska Politika«. »V nedeljo se je po celem svetu raznesla vest, da je v Rimu umrl papež Benedikt XV. Vest je razžalostila vsakogar brez razlike veroizpovedi, kajti on ni bil samo pastir svojih ovčic, on je bil glasnik miru in sprave, glasnik krščanske ljubezni in dobrohotnosti svojemu bližnjemu. Obenem je bil diplomat in politik. Gledal je, da čim bolj povzdigne vpliv Vatikana. Predvsem pa je skušal dobiti stik z drugimi cerkvami, posebno s pravoslavno. »Mir med narodi« je bilo geslo njegovega kratkega, a uspešnega vladanja. Mi smo mu dolžni mnogo hvale, kajti pri njem smo našli mnogo podpore za naše težnje, da je lani imenoval tri slovaške škofe na Slovaškem. In pri vseh diferencah v raznih vprašanjih med našo vlado in Vatikanom je vedno našel ugodno rešitev. Ni bil sovražen novim gibanjem, vendar je vedno gledal, da načela katoliške cerkve niso niti najmanj trpela.«

NOVI PREDSEDNIK MAŽARSKE ZBORNICE.

Budimpešta, 26. januarja. Narodna skupščina je sprejela proračunski provizorij ter je nato prešla na volitev predsednika. Posl. Gaston Gaal je dobil 99 in posl. Szillagy 23 glasov. Proglasila se je izvolitev posl. Gaala za predsednika. Nato je posl. Sander interpeliral glede tega, da hoče avstrijska vlada zastaviti cesarske gobeline. — Prihodnja seja jutri.

MALA ENTENTA NA GENOVSKI KONFERENCI.

Pariz, 26. jan. Kakor poroča »Matin«, bo mala ententa na genovski konferenci prvič nastopila kot sklenjena skupina držav. Zastopniki držav male entente bodo v posebni konferenci sklepali o stališču, ki ga bodo skupno zastopali v vprašanju gospodarske obnove srednje in vzhodne Evrope in ga uveljavljali na genovski konferenci.

Prometna katastrofa.

Gospod železniški minister Andrija Stanič je 24. t. m. podal svoj ekspozé o prometni katastrofi v Jugoslaviji. Delil je svoje vzeroke v štiri dele in dokazoval, da je vzrok prometne krize prvič slaba kakovost premoga, drugič pomanjkanje dobrih vagonov in pragov, tretjič nedostaki v materialnih potrebah in četrtič slab personal. Dovolil bi se na ta izvajanja gospoda ministra odgovoriti in sicer:

1. Gospod minister, o katerem se trdi, da je strokovnjak, je dobil potrebne informacije od pomočnika ministra, direktorjev direkcije Zagreba, Subotice in Belgrada; torej od činiteljev, ki so za nerednost in kaos v prometu v prvi vrsti odgovorni, in jih podal finančnemu odboru v dobri veri, da so te informacije točne in pravilne. Če bi gospod minister poklical na razgovor strokovnjake, v prvi vrsti starejše administrativne, prometne in komercialne referente, bi mu ti gotovo našli čistega vina in mu odkrito povedali, da so informacije, ki jih je dobil od ome-

njenih činiteljev, netočne in da je vzrokov prometne krize iskati drugje.

Odlučno ugovarjamo, da so vzroki prometne krize samo ti, ki jih navaja gospod minister.

a) Premog, ki se eksploatira v naši državi, sicer res ni prvovrsten, a za železniški promet povsem dober in popolnoma odgovarja za naše stroje. Producira se v zadostni množini. Seveda če direkcija ne vodi računa o premogu, če ne vedo, kolika je letna potreba, in če ne dostavijo dovolj praznih voz za premog, in to v poletnem času, si ne zasigurajo zadostne rezervnih uradov in stanovanj in je zato pomanjkanje premoga na železnicah, ker imajo rudniki v zimskem času dostaviti premog tudi za kurjavo državnih in privatnih uradov in stanovanj li je zato povpraševanje po premogu v zimi sigurno večje nego poleti. Da s premogom na železnicah ni reda, je dokaz to, da se promet v Sloveniji, ki je dobila sorazmerno isti procent premoga, kakor direkciji Zagreb in Belgrad, radi premoga ni ustavljal, oziroma skrčil.

b) Da je v naši državi pomanjkanje vagonov, absolutno ne odgovarja resnici, nasprotno je dovolj vagonov, samo popravljati jih nečemo, in tako je vsak dan več pokvarjenih kakor dobrih voz (sedaj približno 8500). Naročiti nove vagone v Nemčiji in ne popravljati starih, to ne bo situacije nikdar izboljšalo, ker stroje pokvarjeni vagoni na vseh postajah našega omrežja in ovirajo premik, križanje vlakov ter so izvor velikih zamud. Vsak lajik mora pač uvideti, da postaja, ki ima zasedena enega ali več tirov s pokvarjenimi vozovi, na teh ne more manipulirati. Naše postaje imajo pa po večini le dva ali tri tire. Kako potem vlaki križajo in prehitevajo, mora biti jasno pač vsakemu, ki železniško službo le malo pozna. Če bi pokvarjeni vozovi viseli v zraku, potem seveda ne bi zapirali prometne manipulacije. Kolikokrat se je v slovenski javnosti kritiziralo oziroma opozorilo železniško ministrstvo radi popravilnic v Ljubljani, a vse zaman. In smelo trdimo, da bi popravilnica, če bi se napravila v Ljubljani leta 1920 ali pa 1921, popravila ne le vse pokvarjene vozove v Sloveniji, ampak tudi precejšnje število voz, ki stoje od Zagreba do Belgrada. Pomočnik ministra je iz plemenskih osebnih razlogov proti popravilnici v Ljubljani in radi njega in samo njega mora trpeti vsa trgovina in industrija v Sloveniji in izvoz iz Slovenije, ki ga tako potrebujemo za popravilo naše valute. Bivši minister saobračaja, dr. A. Korošec, ki ni železniški strokovnjak, je to uvidel in vedno pritiskal na finančni resort za denar, a intrige gotovih oseb so preprečile popravilnico v Ljubljani. Napravite popravilnice v večjih centrih, v prvi vrsti v Sloveniji in videli boste, da se bo promet takoj izboljšal in korist pokrajine in države! Kar se tiče izgovorov gospoda ministra radi nedostajanja pragov, je stvar kar najbolj enostavna. Kupiti jih je treba potom ofert, pa se ne bo prekoračilo kredit in ne kar pod roko, da se obogate gotovi špekulanti. Pragov za nakup je dovolj!

c) Gospod minister je omenil nadalje nedostake v materialnih potrebah. Kdo pa je temu kriv? Železniška uprava, ki na taka važna mesta, kakor je nabava materiala, postavlja ljudi, ki nimajo pojma o materialu in ki zamenjajo petrolej z gorilnim oljem ali z bencinom. Oddelek za nabavo materiala v Zagrebu vodi n. pr. nek bivši profesor, ki je vstopil v železniško službo pred poldrugim letom.

Colomba.

46

Prosper Mérimée. — Poslovenil — 8 —

»Vi nam Brusca razvajate, gospodična Colomba. No, pa saj je hvaležen. Boste videli. Alo, Brusco,« je rekel in iztegnil vodoravno puško. »Skoči Barricinjem na ljubo!« Pes se ni genil in si lizal gobec ter pogledoval gospodarja. »Skoči za della Rebbia!« Skočil je dva čevlja više kakor je bilo treba.

»Poslušajta, prijatelj,« je povzel Orso. »Slab posel opravljata. Če svoje službe kmalu ne opustita, jo končata tam doli na onemle prostoru v Bastiji, kjer izvršujejo obsodbe, ali se vrnete v gošči pod orožnikovo kroglo. In ne eno ne drugo ni posebno lepa bodočnost.«

»No, dobro,« je rekel Castriconi, »je pač smrt kakor vsaka druga, celo boljša kakor smrt vsled mrzlice, ki trese vas po posteljah in umirate sredi bolj ali manj odkrito se solzečih dedičev. Ko je človek enkrat tako vajen svežega zraka kakor midva, mu ni nič več tako posebnega, če umrje v lastnih čevljih, kakor pravi ljudstvo.«

»Rad bi, da greste iz dežele ven,« je nadaljeval Orso, »in živite bolj mirno življenje. Čemu bi se ne naselili na Sardiniji, kakor je to storilo že mnogo vaših tovarišev? Lahko vam preskrbim sredstva.«

»V Sardinijo!« je vzkliknil Brandolaccio. »Istos Sardosi! Vrag jih vzemi z njih narečjem. Prezanič družba za nas.«

»V Sardiniji bi ne imela podpor,« je dostavil bogoslovec. »Jaz za svojo osebo Sardinco zaničujem. Za lov na bandite imajo vojaštvo na konjih. S tem je pa že tudi izrečena sodba in obsodba dežele in banditov obenem. Fuj, Sardinija! Čudim se, gospod della Rebbia, da se kot pamešten in plemenit človek niste odločili za naše življenje v gošči, potem ko ste ga že okusili.«

»No,« je smeje rekel Orso, »odkar sem imel čast biti vaš gost, nisem preveč navdušen precejnejšave vašega čarobnega stanu in še danes me bole boki, če se spomnim bega v oni lepi noči, ko sem kakor kaka vreča ležal počez na neosedlanem konju, ki ga je vodil prijatelj Brandolaccio.«

»Pa veselja, da človek upeta zasledovalcem,« je povzel Castriconi, »ali tega nič ne vpoštevate? S tem ugledonoscem (pokazal je puško) je človek kralj svobode povsod, kamor seže krogla. Krivico delamo, pa jo tudi popravljamo... To, gospod, je za nas čisto pravna pa tudi prijetna zabava, ki se ji ne odrečemo nikdar. Kakšno življenje je lepše, če ne življenje postopajočega konjenika, kadar je bolje oborožen in bolj zvit kakor don Quichote. Pomnite, zadnjič sem zvedel, da stari skopuh, stric male Lilla Luigi, ni hotel dati svoji nečakinji dote, da se omoži. Pisal sem mu pismo, brez grožnje celo: bil je premagan; omožila se je. Tako sem osrečil dve osebi. Verjemite mi, gospod Ors' Anton, nič se

ne da primerjati banditskemu življenju. O, tudi vi bi se sprijaznili z njim, da ni tiste Angležinje, ki sem jo videl le mimogrede, a govori o njej v Bastiji vse z občudovanjem.«

»Moja bodoča sestra ne ljubi grmovja, ne,« se je smejala Colomba. »Strašno jo je bilo strah!«

»Nazadnje,« je rekel Orso, »hočete vendarle ostati tu? Bodi. Povejte mi, če morem kaj storiti za vas.«

»Nič,« je rekel Brandolaccio. »Včasih se nas malo spomnite. Že tako ste nas obsipali. Glej, Chilina ima že doto in da se dobro poroči, ni treba drugega kakor župnikovo pismo. Vemo, da nam dá naš oskrbnik kruha in kolikor potrebujemo tudi smodnika. — Tako, z Bogom. Upam, da se v kratkem zopet vidimo na Korziki.«

»V trenutku velike sile,« je dostavil Orso, »pride prav zlat novec. Sedaj, ko smo stari znanci, se ne boste branili vzeti to malenkost.«

»Ne, poročnik, nobenega vinarja denarja!« je z odločnim glasom odklonil Brandolaccio.

»Med svetom res premore vse denar,« je rekel Castriconi, »a tu v gošči velja nekaj le pogum in puška, ki ne izgreši.«

»Ne ločil bi se rad od vaju,« je vztrajal Orso, »ne da vama ostavim kak spomin. Povej, Brando, kaj ti smem ponuditi?«

Bandit se je popraskal za ušesi in prihuljeno pogledal Orsovo puško.

»Gotovo, poročnik... ko bi si upal... toda ne, preveč jo cenite...«

»No, kaj želiš?«

»Nič, saj ni nič... Človek mora biti obziren. Vedno mislim na ta vražji dvojni strel. In z eno samo roko... A to se ne zgodi dvakrat.«

»Ta puška ti je všeč?... Prinesem ti jo, a rabi jo manj, ko moreš.«

»Res, ne morem vam obljubiti, da jo bom rabil kakor vi, a vedite, da Brando Savelli ne bo več živ, kadar zaide v druge roke vaša puška.«

»In vi, Castriconi, kaj naj dam vam?«

»Če že na vsak način hočete dati spomin, vas prosim, da mi pošljete v kar najmanjši izdaji Horaca. To mi bo v zabavo in mi pomore, da ne pozabim latinščine. Pustite ga v Bastiji pri mali deklici, ki v zalivu prodaja smotke, da ga mi pošlje.«

»Dobite elzevirsko izdajo, gospod modrijan. Imam ga ravno med svojimi knjigami, ki sem jih hotel vzeti sabo. Tako, prijatelj dragi, sedaj se moramo ločiti. Dajta mi roko. Če se vama kdaj zbude želje po Sardiniji, mi kar pišita. Odvetnik N. vama da naslov.«

»Dragi poročnik,« je rekel Brando, »jutri ko boste izven pristanišča, poglejte nazaj sem v gore, tu bova in vas pozdravljala z robc!«

Potem so se ločili. Orso in sestra sta šla nazaj v vas Cardo, bandita pa nazaj v gore.

(Dalje.)

d) V sklepu je gospod minister omenil, da železniško osebje ni kos svoji nalogi. To je povsem pravilno, ker je gospod minister sigurno mislil na tiste gospode, ki so mu dali informacije in ki jih politične stranke postavljajo na ugledna mesta, ne da bi imeli za to sposobnost (sistem gospoda pomočnika ministra Jeliča, ki nikdar ne vpraša, ali je dotičnik strokovno naobražen, pač pa, če ima »fakultete«.) Kaj pomagajo fakultete, če pa dotičnik nima pojma o najnavdnejših prometno-komercialnih ali administrativnih zadevih!

Trdimo, da je prometne krize v prvi rsti krivo železniško ministrstvo in posebne direkcije, katere organizirajo lajki in nestrokovnjaki. Postavite izkušene in raktične železničarje na primerna mesta i videli boste, da se bo promet čisto drugače razvil. Kar se pa tiče katastrofe na rožah direkcije Zagreb (razen prog pod-ejenih inšpektoratu Ljubljana), kjer to-orni promet že več mesecev stoji, je pa skati krivdo edino v vodstvu te direkcije, i svoji nalogi ni doraslo in ki se neče treziniti, da je direkcija s 3000 km pre-elika in se mora zato razdeliti. Pa tudi bnašanje gospoda direktorja in njegove-a pomočnika nasproti uslužbenecem je ta-o avtokratsko, da ne rečemo brutalno in ehumano, da mine vsakemu uslužbencu eselje do dela. Zato zapuščajo najboljši trokovnjaki železniško službo in prehaja-o v privatna podjetja. V kratkem času je apustilo direkcijo Zagreb nič manj kakor 10 višjih in nižjih uradnikov! Vodja direk-cije, ki za osebje nima srca, ki ne skrbi za bleko, stanovanje in primerno plačo, se ie sme čuditi, ako osebje postane apatično. Direktor, ki premešča uslužbenca kar na rzo roko, in jih trga od svojih družin rez potrebnega vzroka, ne more zahte-rati, da ga osebje spoštuje. Da je direkcija Zagreb povsem v razsulu, se vidi iz se-lanjšega prometnega stanja — edino slo-venške proge še funkcionirajo — (čeprav e Zagreb vzel stroje, ljudi od inšpektora-a, a se ne briga za material, ne za raz-svetljavo, ne za kurjavo vlakov v Slove-niji itd.). V Sloveniji promet še funkcio-ira, kar je zopet dokaz, da so funkcio-narji inšpektorata povsem na svojem me-stu in da celokupno osebje z največjim na-porom in z nadurnim delom dela noč in dan, da ne nastane v Sloveniji tisti kaos, ki je na Hrvaškem. Na vse to opozarjamo naše ljudske zastopnike, da protestirajo proti delovanju železniške direkcije v Zagrebu, ki je poleg ministrstva kriva se-danje krize na Hrvaškem. Promet v Slo-veniji se zamore le obdržati, ako se slo-venške proge predvsem odcepijo od dik-tata v Zagrebu.

Krvave občinske volitve v Istri.

Sedaj prihajajo podrobna poročila o občinskih volitvah tudi iz Istre. Tu je italijanski nacionalizem še buje divjal nego v Trstu. Največja nasilja so izvrševali reški fašisti, ki so prišli v Liburnijo in tam divjali nad našim ljudstvom kakor za časa D'Annunzia. V samem Vepriču je bilo ranjenih dvajset naših ljudi. Dasi v tej občini ni niti enega Italijana, so dobili laški nacionalisti 206 glasov, a naša narodna lista le 116 glasov. V Kastvu so dobili Italijani 547, naši 599 in komunisti — sami domačini! — 327 glasov. V Voloski-Opatiji so dobili Italijani 600, naši 125 glasov. Ugodnejša so poročila iz velikih slovenskih istrskih občin. V Podgradu je soglasno zmagala narodna stranka. V Ožulzi-Klancu sta bili dve narodni skupini, ki sta razdeljeni na večino in manjšino priporili absolutno zmago. V Dekanih je večina narodna, manjšino imajo socialisti. V Kopru imajo večino socialisti, manjšino popolari, v Izoli večino popolari, manjšino komunisti. V Pulju se slovanska narodna stranka volitev ni udeležila, ker so nositelji njene liste enostavno zaprli. V Cresu se je med našimi in Italijani dosegel sporazum in je ta skupna lista popolnoma zmagala. V Ičićih je dobila hrvatska narodna stranka 116, Italijani pa 290 glasov. Tu bi bila hrvatska lista nedvomno zmagala, toda med volitvijo so pridri na volišče reški fašisti, razgnali volivce in sami metali laške glasovnice v volivno žaro. Lepo je v Italiji pod vlado fašizma.

Politične novice.

+ Ob papeževi smrti. Star latinski pregovor pravi: De mortuis nil nisi bene — O mrtvih govori samo dobro, na slabo pozabij. Kakor vidimo, se vsi belgrajski časopisi niso držali tega pravila. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da se večina belgraj-skega časopisja ni postavila na stališče lista »Vreme«, ki bi se gotovo zahvalilo, če bi mi napisali le ene desetinko tega o smrti n. pr. pravoslavne patriarha Dimitrija kot je napisalo »Vreme« ob priliki smrti vidnega poglavarja katoliške cerkve.

+ Nov razpis centralne vlade. V belgrajskih listih čitamo: »Upravne oblasti nena-kovo tolmačijo določbe ustave, na podla-gi katerih se razni doseđanj v posameznih pokrajinah še veljavni zakoni izmenjavajo. Tako razumevanje ustave je protivno čle-nu 122. ustave, ki določa, da izgubijo z dnem objavljanja ustave vse zakonske do-ločbe svojo veljavo, ki nasprotujejo določ-bam ustave. Zato je izdal minister notranjih

zadev na vse upravne oblasti odlok, da se morajo ravnati v vseh ozirih po določbah ustave. Posebno pozornost obrača minister na odredbe, ki se tičejo državljskih prav-ic. Te je treba »skrupulozno poštovati« in vsako zlorabo teh določb bo minister naj-strožje kaznoval.« — To je vse lepo; toda kako se naj ravnajo upravne oblasti v slu-čajih, kjer pravi ustava: Vsa natančnejša določila bodo izdana s posebnim zakonom? Teh zakonov še dolgo ne bo! Bosanci so rekli svojčas o Švabih: »Švaba piše, vazda piše, uvijek piše.« Ta izrek bomo kmalu po-rabili za belgrajske ministre.

+ Razdelitev države na »oblasti«. Z razdelitvijo države se gospodom v Belgru-du nič kaj posebno ne mudi. Radikali je tu-di nič ka, radi ne vidijo. Tako vsaj bi se dalo sklepati iz pisanja radikalnega glav-nega glasila »Samouprave«, ki vedno najde kako točko, ob katero se radikali spodi-kaajo. Radikalom n. pr. ni prav, da določa ustava, da sme imeti »oblast« največ 800 tisoč prebivalcev. Če te določbe ne bi bilo, bi bili oni svobodnejši pri svojih odločitvah. Toda to je posledica dogovorov z demok-rati, katere je treba izpolniti. Ta stavek je značilen in potrjuje Protičevo trditev, da so radikali »not padli« vsled svoje zveze z demokrati.

+ Ostra kritika vladne davčne poli-tike. Belgrajskemu dopisniku sara evske »Večernje Pošte« je pojasnil muslimanski voditelj Korkut stališče muslimanov proti vladi na sledeči način: »Naš klub smatra za veliko napako, da je finančni minister pri-stal na zahtevo zakonodajnega odbora, da se zemljiški davek v Srbiji in Črni gori zni-ža na predvojno stopnjo, v vseh ostalih pokrajinah pa vstane nespremenjen. Mi se čudimo, zakaj bi srbski kmet plačeval da-vek v predvojni višini, mi drugi pa moramo plačevati davek v dinarjih, to je štirikrat toliko. Ravno tako je z davki na vojne do-bičke. Danes e sploh absurdno govoriti o vojnih dobičkih. Muslimani so dalje neza-dovoljni, ker so se v finančnem ministrstvu prpričali, da tega davka v Srbiji niso ni-ker iztirjevali, v Belgradu pa sploh ni bil razpisan! Iz teh dejstev sklepamo, da vo-dijo v Belgradu napram novim krajem kolonijalno politiko, ki je mi ne moremo pod-pirati. Mi zahtevamo, da se davek enako-merno razdeli v celi državi in enakomerno plačuje.« — Ta izjava muslimanskega vo-ditelja je zanimiva zlasti z ozirom na da-vek na vojne dobičke. Ravno sedaj ga raz-pisujejo v Ljubljani in svote, s katerimi ho-čejo obremeniti naše obrtnike in celo ro-kodelske pomočnike(!), so naravnost blaze-ni. Iz Korkutove izjave pa je razvidno da v Belgradu tega davka niti razpisali niso, v onem Belgradu, o katerem je znano, da se vtaplja danes v milijardah in kjer živi več vojnih dobičkarjev, kakor v celi ostali Ju-goslaviji.

+ »Jezik našega Presbiroja.« — Pod tem zglavjem označuje belgrajska »Politi-ka« srbsčino našega uradnega »Presbiro-ja«: »Poenkarevni listovi rediguju notu, koja definiše podloge francuske vlade na neko-liko glavnih tacaka englesko-francuskega pakta naročiti na potrebu, da se angažma-nima da karakter reciprociteta i traži, da se preoziraza klavzule odnosno agresije na francusko zemljište. Ova nota biče preda-ta v Londonu 23. o. m.«

+ Čehoslovski dementi. V belgraj-ski »Pravdi« z dne 23. t. m. čitamo: »Z ozi-rom na poročilo zagrebške »Riječi« in ljub-ljanskega »Jutra« glede demisije poljskega vnanjega ministra Skirmunta izjavla poslaništvo češkoslovaške republike v Bel-gradu, da ni niti z enim časnikarjem kra-ljevine SHS govorilo niti o poljski politi-ki niti o kakih demisiji poljskega ministra sploh.«

+ »Da wir in Oesterreich dienten.« Pod tem naslovom so izšli v založbi Šolc in Šimaček v Pragi istočasno v nemškem in v češkem jeziku spomini bivšega ge-nerala-auditorja Jaroslava Kunza, v katerih neusmiljeno razkriva razne škandalozne afere, ki so se bile pojavile v bivšem av-strijem generalštabu tik pred vojno in med vojno. General Kunz opisuje, kako so se kršili zakoni glede nagle sodbe, kako se je širila korupcija v najvišjih krogih, opisuje potek procesa proti generalu Auffenbergu itd. Izmed mnogih zanimivih slučajev zadostuj le eden: Črnogorko, ma-ter 7 otrok, so obesili, ker je dvomila nad vrednostjo avstrijske (denarne) krone.

+ Zanimiva razsodba zaradi pojma »verizništvo«. Neka dunajska mala trgovka je kupila lansko leto meseca marca sardi-ne, škatljo po 77 a. kron. 3. oktobra jih je prodajala po 105 a. kron. Zato je morala pred sodišče, ker je bil verizniški urad mne-ja, da bi bila odgovarjajoča prodajna ce-na 90 kron. Sodnik pa jo je oprostil z mo-tivacijo, da je morala trgovka gledati tudi na to, kako si bo nabavila novo blago. Vsled silnega padca nemške krone je mo-rala torej blago prodajati znatno dražje. Pri očitku verizništva se ne sme prezreti tudi valutarni moment — je rekel dunaj-ski sodnik.

+ Ogromne številke. Proračun Nem-čije za L 1922 izkazuje 97.428.000.000 mark dohodkov, to je 44.700.000.000 mark več

kot lani. Od tega proizhaja 30.200.000.000 mark iz davka na transporte. Proračun, ki izvira iz obveznosti izponjavanja mirovne pogodbe, znaša 127.500.000.000 mark. Za amortizacijo reparacij je potrebno 135 mi-ljard mark. Stroški za vzdrževanje antant-nih komisij znašajo 1.800.000.000 mark. Skupni deficit proračuna za l. 1922, znaša, števeši tudi izvanredne stroške, 181 milijard mark nasproti 162.000.000.000 markam v lanskem letu.

Dnevne novice.

— Češki listi o petdesetletnici »Slo-venec«. V eni zadnjih številčk priobčuje praški »Čech« članek: »Ljubljanski »Slo-venec« v 50. letu.« V članku zelo simpa-tično piše o zgodovini »Slovenca«, o nje-govih zaslugah za narodno probujbo, nje-govim boju za Jugoslavijo v duhu dr. Kre-ka in dr. Korošca in na kratko oriše glav-ne faze razvoja Ljudske stranke, končno omenja velike zasluge, ki si jih je pridobil »Slovenec« na kulturnem polju ter zaklju-čuje: »Ta izvrsten katoliški list lahko s popolnim zadovoljstvom gleda na svoje delo; v novih razmerah, v novi narodni državi nastopa svojo petdesetletnico, veren nabožnim, narodnim, kulturnim in social-nim idealom svoje preteklosti. Češko ka-toliško prebivalstvo želi »Slovenca« kot svojemu najboljšemu bratskemu listu, da bi najboljšo uspeval do ponovne petdeset-letnice.«

— Petdinarski bankovci. Finančno mi-nistrstvo e sporazumno z Narodno banko začelo z 20. januarjem l. l. jemati iz prome-ta novčanice državnega izdajanja po pet di-narjev — 20 kron. Od tega dne dalje teče desetmesečni rok, in sicer šest mesecev za izmenjanje novčanice pri podružnicah in centrali Narodne banke kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ostale štiri mesece pa se novčanice izmenjajo le pri centrali Narodne banke v Belgradu. V koristi ob-činstva je, da te novčanice čimprej zame-nja pri podružnicah ali pri centrali Narod-ne banke kraljevine Srbov, Hrvatov in Slo-venecv. — Da se občinstvu, ki biva v kra-jih, oddaljenih od središč, v katerih se na-hajajo centrala ali podružnice Narodne banke, olajša zamenjava novčanice po 5 di-narjev — 20 kron, je generalna direkcija državnega računovodstva izdala naredbe in potrebna navodila vsem državnim bla-gajnam in davčnim uradom, da posreduje-jo pri izmenjavi teh novčanice.

— Slovanske narodne zastave v Ju-lijski Benečiji prepovedane. Generalni ci-vilni komisar za Julijsko Benečijo je izdal odlok, s katerim prepoveduje občinskim upravam izobešati druge zastave nego drž. ali starodavno občinske.

— Slov. kat. izobraževalno društvo »Kvskue v Smedniku priredi v nedeljo 20. januarja igro »Črnošolec«, Anton Medvedova ljudska drama v petih dejanjih. Vabljeni vsi prijatelji poštene za-bave. Igra se ponovi na Svečnico, 2. februarja.

— Opezarjamo, da se vrši v nedeljo 20. jan. ob pol 3. uri popoldne v gostilni pri »Koscuc« na Opekarski cesti, poleg mostu čez Mali Graben javna dražba dveh travnikov, last trnovske župne cerkve v Ljubljani. 800

— Kat. slov. izobraževalno društvo v Št. Ja-kobu ob Savi priredi na Svečnico in v nedeljo dne 5. februarja Finžgarjevo igro »Naša krič s petjem v družbenem domu. Vsakokrat ob 3. pop.

— Milijonska tožba. Pod tem naslovom ob-javlja »Slovenski Narod« z današnjim datumom sledeče: »Pri sodišču sta vložili proti Jugosl. kre-ditnemu zavodu tožbo Slovenska banka in Slov. eskomptna banka za izplačilo treh milijonov.« — Z ozirom na to »Narodovo« vest priobčujemo pričmi, ki sta jih naslovili omenjeni banki včeraj popold-ne na Jugoslovanski kreditni zavod. Slovenska eskomptna banka izjavlja: »Z ozirom na notico v »Slov. Narod« »Milijonska tožba«, Vam s tem iz-javljamo, da naš zavod ni vložil nikake tožbe na-pram Vam, ker nam ničesar ne dolgujete, na-sprotno imate z današnjim dnem 440.000 K v Vašo dobro.« Podpis: Slov. eskomptna banka. Bogadi L. r. Rus l. r. — Slovenska banka pa izjavlja: »Z ozirom na notico »Milijonska tožba« v št. 22. »Slov. Narod«, z dne 17. t. m., izjavljamo s tem, da ni-smo vložili tožbe proti Vašemu zavodu, ker nam ničesar ne dolgujete.« Podpis: Slovenska banka. Sladonja l. r. Sket l. r. — V isti številki, v kateri je »Slov. Narod« zagrešil to lažljivo vest, z obi-vidnim namenom, da bi škodoval Jugoslovanskemu kreditnemu zavodu, pa pristavlja k resolucijam s shoda za pravni preporod s svoje strani: »Naš list že zdavna stoji na stališču, da se je treba i v poli-tični borbi posluševati samo poštenih in dostojnih sredstev.« Tako »Slov. Narod« pobija svoje lastne smerice. Zakaj to? Ali morebiti zaradi tega, ker gotovi gospodje niso dosegli nikakega uspeha s poudbami za nakup tiskarne, katere lastnik je g. Pesek?

— Vprašanje vojne odškodnine za primor-ske Slovence. Klub »Soča« je pisal dne 18. jan. 1921 v »Slovenca«, da bo preskrbel primorne ti-skovine, ker da misli poskrbeti za vojno odško-dnino onim Primorcem, ki so postali državljani na-še države ali pa so zanj optirali. Zalibog je že tri mesece minulo, kar se je pisalo, a zaželjeno tiskovine še ni na svetu. Rusi imajo svojo orga-nizacijo, primoraki Hrvati ravno tako v Zagrebu, da skrbijo za vojno odškodnino za svoje nesrečne sorojake, le mi smo sami žalostni usodi repu-blični. Gospodje pri klubu »Soča« vedo, da si je

mного sorojakov rešilo le golo življenje, niso bili vsi tako srečni, da bi si zamogli spraviti za časa svoje blago na varno. Iz srca vam bomo hvaležni, ako skrbite za nas nesrečne trpine, da dobimo kako odškodnino, da moremo sebe in naše otroke po človeško hraniti in oblačiti. Ne zmenimo se za veselice in ne za sport, ki ga v tako ra-di pri-jezate, ampak prosimo, da se rajše prizadevate, da bomo dobili, kar bi bili že lahko dobili, da bi kdo imel smisla za naš grenki položaj. — Več prizadetih.

— Dan katoliške akcije v Zagrebu. Kakor vsako leto, tako se tudi letos proslavi 2. februar v vseh hrvatskih krajih kot dan t. zv. katoliške akcije. V vseh cerkvah se bodo vršile priitige o katoliškem tisku, društvih itd. Katoliška društva pa prirede na ta dan predavanja in druge prire-ditve. V Zagrebu se vrši ob 3. uri popoldne Or-lovska akademija, zvečer pa komers.

— Organizacija časnikaev v Osijeku. Dne 22. januarja se je vršil v Osijeku sestek tamoš-njih časnikaev, ki so sklenili, da osnujejo klub pod okriljem Jugoslovanskega novinarskega udru-ženja. Za predsednika je bil izvoljen Peroslav Ljubič, podpredsednik Lavoslav Selinger, za taj-nika Ilija Jakovljevič. — Svojo sekcijo nmera-vajo ustanoviti tudi novinarji v Novem Sadu.

— Nov zagrebski podžupan. Hrvatski blok je sklenil, da kandidira za zagrebskega podžupana bivšega tipografa Josipa Krčeliča.

— Časnikarstvo v Jugoslaviji. »Sl. Tribunal« piše, da izhaja glasom najnovejših podatkov v Ju-goslaviji skupno 510 dnevnikov in ostalih peri-odičnih listov. Največ jih izhaja na Hrvaškem, Slavoniji in Medmurju, in sicer 223, v Srbiji in Črni gori 86, v Sloveniji 83, v Banatu, Bački in Baranji 42, v Dalmaciji 41, v Bosni in Hercegovini 31. Hrvatskih je 269, srbskih 118, slovenskih 86, nemških 17, mažarskih 15, ruska 2, francoska 2 in 1 turški.

— Po 15 letih izpregledal. Osiješki listi jav-ljajo: Pred petnajstimi leti je moral osiješki ob-činski zdravnik dr. Kazimirovič nastopiti dopust, ker je popolnoma oslepel. Pred par dnevi je šel na sprehod, pa mu je na ledenem potu spodsnilo, da je padel. Ko so ga mimoidoči dvignili, je ves vesel konstatiral, da popolnoma dobro vidi. V resnici zelo zanimiv slučaj.

— Kdo ve kaj o Valentinu Eterju, doma iz Loke pri Mengšu? Pogreša se od oktobra 1914. Služil je pri železniškarski stotniji in bil nazadnje v Przemilu. Ako bi kdo kaj vedel o njem, se pro-si, da naj sporoči okrajnemu glavarstvu v Kamni-ku proti povrnitvi stroškov.

— Ponarejene lire. Anton Bogataj iz Kalce je razpečeval ponarejene 1000lirske bankovce. Orožniki so ga aretirali in izročili sodišču.

— Krava ukradena je bila kočarici Josipini Malnar v Baljem Polju. Vredna je bila 4500 K.

— Obsojeni tatovi. Valentin Fojkar iz Škofje Loke je bil obsojen na 8 mesecev težke ječe, ker je okradel Marico Podobnik in Antona Kašmana v Škofji Loki. — Natakajca Maria Župančič je s tatvinami oskodovala Pavlo Turk, Anu Turk in Albino Abadžić za 8300 K. Obsojena je bila na 7 mesecev težke ječe. — Janez Strnca iz Smarjna pri Litiji je ukradel ljubljanski mestni občini dve dvignali vredni 42.000 K. Sedel bo zato 3 mesece v težki ječi. — Janezu Jenku v Ljubljani je ukradla Ana Osterman zlatih ostenov v nominalni vrednos-ti po 10 in 20 K, za katere je dobila 4000—5000 kron. Ostermanova je bila obsojena na 3 meseco težke ječe.

Vodstvo S. L. S. za Ljubljano vabi na

SHOD

volivcev in omišljenikov Slovenske Ljud-ske Stranke, ki se vrši v nedeljo, dne 29. januarja 1922, ob 10. dcpoldne v ve-likih dvoranah UNIONA.

Dnevni red: Politični in gospodarski položaj ljudstva v državi in občini. —

Poročajo občinski svetovalci SLS in na-rodni poslanec SLS za Ljubljano.

SOMISLJENIKI, UDELEŽITE SE SHODA V OBILNEM ŠTEVILU!

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 26. januarja. (ZNU) Devize: Am-sterdam 112,50—114,50, Dunaj 3,35—3,45, Berlin 158—162, Budimpešta 44—44,25, Italija izplačilo 1340—13,0, London izplačilo 1903—1312, London ček 1300—1205, Newyork izplačilo 306—308, Newyork kabel 308—309,50, Newyork ček 305—307, Pariz 2515—2330, Praga izplačilo 575—580, Praga ček 0—575, Svica 5900—6000. — Valute: Ameriški dolarji 303—304,25, carski rublji 23—24, napo-leondori 1070—1000, nemške marke 155—162, ru-munski leji 203—215, angleški funti 1120—0, itali-janske lire 1320—0, turške lire v zlatu 1100—0.

g Davek na poslovni promet. — Ka-kor nam javlja tukajšnja finančna delega-cija, je ministrstvo za finance v zadevi davka na poslovni promet z razpisom z dne 24. jan. 1922, št. 1542 brzajavno od-redilo, naj se davek po uredbi z dne 27. junija 1921, kolikor se plačuje po knjigah opravljenega prometa (A in a), pobere za tromesečje oktober, november in decem-ber v smislu uredbe, pravilnika in dese-danjih navodil. Pavšalni davek naj se iz-terja, kolikor je že odmerjen, samo za leto 1921, ako pa pavšal še ni odmerjen, naj se odmera odgodi. Z odmero davka za l. 1922 naj se počaka, dokler ne dospejo navodila na podlagi na novo izpremenjenega zaka-na, po katerem se bodo doseđanj obrabei tiskovin zamenjali s prijavo, ki bo zalo-

stovala za vse primere. O tej brzjavni odredbi so se obvestila vsa davčna oblastva z naročilom, naj z javnim razglasom pozovejo vse davčne zavezance, da tekem 8 dni odpremijo davek po knjigi za IV. četrtletje 1921 in vložijo prijavo B. Tiskovine za to prijavo se dobe pri davčnih uradih in trafikantih. Komad prijave B stane en dinar.

Zaščita italijanskih tipičnih vin. Da zavaruje izvoz italijanskih vin, je izdala italijanska vlada zakonski načrt, ki odreja posebne varnostne odredbe za gotove vinske vrste. Odredbe obstoje v tem, da smejo izdelovalci takozvanih »vini tipični« snovati konsorcije, ki med svojimi člani pazijo, da vzdržujejo kakovost gotovih dragocennih vinskih vrst in ukrepano vse potrebno, da se dvigne produkcija in odjem teh vin. V italijanskem agrarnem ministru obstoja poseben tehničen urad za vino, ki je konsorcijem vedno na razpolago.

Razdelitev donavskega brodogoja. Ameriški razsednik je pri razdelitvi donavskega brodogoja priznal Češkoslovaški 5 remorkerjev in 51 vlačilcev proti plačilu 3.039.527 švicarskih frankov. Danube River Syndicat je sedaj predlagal češkoslovaški vladi, da bi, namesto da bi ladje južnonemške paroplovne družbe plačala v gotovini, oddala River Syndicatu primerno število delnic češkoslovaške paroplovne družbe. Češkoslovaška vlada pa je ta predlog odbila, ker upa, da se ji bo omenjeni znesek odpisal od konta avstrijskih reparacij.

Dobiček Češkoslovaške pri sladkorju in spiritu. Po uradnih podatkih je znašal dobiček Češkoslovaške pri izvozu sladkorja v letu 1919/20 2723 milijonov čeških kron, 1920/21. leta 1921 milijonov čeških kron. Pri izvozu malca je zaslužila 1918/19. leta 4.3 milijonov, 1919/20. leta 205 milijonov, 1920/21. leta 65.4 milijonov čeških kron. Pri prodaji spirita je pa dobila 1918/19. leta 35 milijonov, 1919/20. leta 375.7 milijonov, 1920/21. leta 7 milijonov čeških kron.

Stroški prehrane na Anglijskem. Stroški za prehrano se v Angliji zmanjšujejo. Od 176 odstotka poviška nad mirovnim stanjem so se znižali, kakor poroča »Labour Gazette«, do 1. decembra 1921 na 99 odstotkov.

Cena železu v Avstriji. Tovarne za železo so zvisale s 1. januarjem 1922 cene palčnemu železu za 35 odstot., pri drugih vrstah za 25 do 50 odstot. Povišala se je tudi cena avstrijskemu premege za 30 do 40 odstot.

Poljski železniški tarif. Poljsko železniško ministru sporoča, da splošno znižanje železniškega tarifa še ni nameravano, izvemski izvozne tarife za obdelan staveb les in železniške prage, kakor tudi za produkte iz surovega olja (bencin, parafin, petrolej, strojna olja). Tarifi za omenjene predmete so bili s 1. decembrom 1921 radi povzdige izvoza znižani za 30 do 40 odstot.

Nemška tekstilna industrija. Po poročilih iz Kräfelda so povisali tovarnari cene barvanu in plišu od srede septembra z veljavo do konca tega leta za 70 odstot.

Poljska vlada je vpeljala za delavno leto 1921/22 za vsa podjetja sladkorne industrije dvanajsturni delavnik.

Jekleni trust v Rusiji. Rusko časopisje poroča, da je delatni in obrambni svet ruske sovjetske republike odobril ustanovitev trusta, da pozivi jekleno industrijo v južni Rusiji. Trust bo prevzel največja kombinirana podjetja v Jusovskem, Makejovskem in Petrovskem. Da zamore spravili omenjena podjetja v obrat, je dala vlada trustu kot predjem na razpolago 10 milijonov zlatih rubljev. Od te vsote je določenih 2 in pol milijona zlatih rubljev za nakup v inozemstvu. Trust si je nadel ime »Jugostak«.

Bolgarska narodna banka. Bolgarska narodna banka (Banque Nationale de Bulgarie), ki ima že od leta 1885. pravico izdajanja bankovcev, se peča z vsemi bančnimi posli, v prvi vrsti pa daje posojila državi, distriktom in občinam ter podpira zunanjo trgovino. Leta 1920. je imela banka 193.69 milijonov levov temeljne glavnice. Bilančna vsota za leto 1920 je znašala 5285.32 milijonov levov.

nov, promet pa 49.380.07 milijonov levov, od česar odpade 4550.41 milijonov na državne kupčije. Kovinska podlaga je znašala 69.22 milijonov, bankovcev je bilo v prometu 3354.14, čisti dobiček 112 milijonov levov, napram 83 milijonov v letu 1919. Državne blaginje so prejele v letu 1920 kot izkupček za izvoženo blago na račun devizne centrale velike množine tujih valut, od katerih je odpadlo samo na izvoz žita 138.78 milijonov franc. frankov, kar je odgovarjalo 606.97 milijonov levov.

Štalarske novice.

Duhovniška vest. Za župnika v Vojniku je imenovan g. Ivan Toman, vpok. župnik Hajdinski.

Velika tatvina v Peklu. V Peklu pri Poljučanah je bilo ukrađenih hotelirju Josipu Mahoriču 60.000 kron.

Tatvine v mariborskem gledališču. Elektrotehnik Rudolf Cresnik je ukradel iz skladišča mariborskega gledališča 2500 kron vredno prevleko za divan in 2000 kron vredno pisalni stroj. Obe ukradeni reči je zastavil v mariborski zastavilnici in zapustil Maribor.

Ponevera. Pleskarski pomočnik Albert Rener je poneveril akademskemu slikarju Avgustu Kocbeku sukno vredno 2000 kron in pobegnil v Gradec, kjer je tudi osolufal več ljudi in se nato nabraže vrnil v Jugoslavijo. Rener je visoke postave, podolgasteja obraza, kostanjavih las in obrit.

Ljubljanske novice.

Umrl je na Ljanski cesti št. 1 Avgust Majcen, učenc II. meščanske šole. Pogreb bo danes popoldne ob pol 4. Velečenjeni rodbini Majcenovi naše iskreno sožalje, pokojnemu sinčku pa naj sveti večna luč!

Vincencijeva konferenca pri sv. Jakobu se vrši v petek (danes) dne 27. januarja ob pol 7. uri zvečer.

Starešinsko predavanje se vrši danes dne 27. t. m. ob pol 9. uri zvečer v dvoranu Akademiskega doma. Predava dipl. eksp. ak. Franc Miklavčič o narodnostnem problemu v anglo-sakem svetu. Vabljeni starešine, po njih vpeljani gostje in člani kat. akad. društev. — Predsednik.

Prosveta Krakovo — Trnovo. Danes ob pol 8. uri zvečer se vrši v prostorih Kolizejska ulica 1 reden sestanek Prosvete. Na sporedu je aktualno predavanje g. dr. Punterja o gospodarsko-političnem razvoju Jugoslavije.

Zabavni večer, ki ga je nameraval prirediti Šentpeterski družabni klub v soboto, dne 21. t. m. se vrši v soboto 28. t. m. ob pol 8. uri zvečer v Ljudskem domu z istim sporedom. — Odbor.

Akad. socialno-pedagoški krožek priredi v ponedeljek, dne 30. januarja ob 20. uri sestanek (na moškem učiteljskem), kjer se bo razpravljalo o temi: Kako storiti prvi korak k ljudski visoki šoli? Cilj ljudske visoke šole ni le plitvo prosvetljanje, temveč vzgoja srca in značaja najširših ljudskih plasti, kajti edinole v vzgojenih širših plasteh leži naša rešitev. Zato vabi krožek na sestanek vse, ki se zanimajo za to velevažno vprašanje.

Osrednje društvo poštnih in brzjavnihi uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani vabi na zabavni večer v sredo, 1. februarja 1922 v Mestnem domu. Začetek ob 7. uri zvečer.

Klub »Soča« naznanja, da predava v soboto dne 28. januarja ob 8. uri zvečer v salonu hotela Lloyd g. finančni svetnik Joško Mozetič o zgodovini davkov.

Zdravstveni izkaz. Od 15. do 21. januarja je v Ljubljani umrlo 10 moških in 20 ženskih,

skupaj 30 oseb, od teh je bilo 16 tujcev in 14 domačinov. Umrli so: življenska slabost 1, jetika 8, pljučnica 3, otroška vročica 1, srčna hiba 2, rak 4, smirne poškodbe 2, samomor 1 in 8 drugih naravnih smrtnih vzrokov. Rodilo se je 16 moških in 19 ženskih, skupaj 33 otrok, med temi sta bila 2 mrtvorojenčka. Od nalezljivih bolezni sta bila prijavljena 2 slučaja škrtlatinke in 1 slučaj vročice.

Jajca po 6 K komad se razprodajajo v aprovizadni prodajalni na Poljanski cesti št. 15.

Tatvine. Policija je aretirala in izročila sodišču nevarno tatico Justin Barbaro, katera je okradla Marijo Oražem na Selu. Justinova je bila radi raznih deliktov in zločinov že osemkrat predkaznovana. — Kožuh, vreden 2000 K, je bil ukraden šoferju Silvestru Prošek. — Iz skladišča stavbnega mojstra Ogrina je bila ukradena večja množina obleke in perila. — Sodnemu nadsvetniku dr. Mohoriču je bila v razpravljalni sodni dvoranu ukradena suknja vredna 3000 K. — Večja množina pločevinaste posode je bila ukradena trgovcu Ivanu Sušniku. — Poročali smo, da je bil ukraden na Martinovi cesti pesič. Organi I. kriminalnega oddelka so ugotovili, da so 1650 K vrednega pesiča ukradli Marija in Anton Bratuša, Alojzij Majerišič in Franc Novak.

Navijanje cen mesu. Mesar Julij Klemenc se bo moral zagovarjati pred okrajnim sodiščem, ker je računal neki ženski meso prvi del za kilo 48 kron.

Aretirani tat. Na Brdu je bila ukradena suknja, vredna 2000 K in klobuk, vreden 500 K. Zadevo je vodil policijski revirni nadzornik Podreberšek, kateri je ugotovil, da je bil tat Franc Mulec, kateri je pobegnil v Zagreb, kjer je služil pod napačnim imenom Jožef Pajman. Mulec so aretirali.

Naše kraljevine izgnan je pisarniški pomočnik Rajko Peterlin, pristojen v Vipavo in sicer radi suma špionaže na kot nadležni tujec.

Uboha ženica, poljska delavka, je izgubila v ponedeljek bankovec za 400 kron od frančiškanske cerkve do Sv. Petra. Pošten najditelj se n. prošča, da odda denar v našem upravništvu.

Izgubljena žepna ura. Včeraj popoldne je izgubil pred Slonom ubog uslužbenec mestnega pogrebnege zavoda svojo srebrno uro. Kdor jo je našel, naj jo odda Francetu Zalazniku v prej omejenem zavodu.

Katoliški vestnik.

Pastirski list češkoslovaških škofov poudarja dolžnosti katoličanov glede verske šole, ker se tudi tam gori framazonstvo peha za moralo brez Boga, ki nikdar ni in ne bo zavrla podviganu mladine.

Vzrok zmed na Češkem. V pismu do episkopata na Češkem, ki ga je pisal umrli papež Benedikt XV, dne 30. novembra m. l., je označil sv. oče kot glavni vzrok ondntnih zmed in žalostnih razmer — pomanjkanje vzornih semenišč, s pripombo, da je komaj katero semenišče na Češkoslovaškem, ki bi ustrezalo kanoničnim predpisom. Benedikt XV. je naročil škofom, naj ustanove po vseh škofijah duhovska semenišča. Štiri leta naj bodo odločena za bogoslovni študij, dve leti poprej pa za modroslovje.

Razkolniki (pripadniki narodne cerkve) na Češkoslovaškem ne vedo ne na desno ne na levo. Na Češkem paktirajo s protestanti, na Moravskem bi raje šli s srbsko cerkvijo; pa tudi z metodisti pomezikujejo, kajti ti imajo dolarje.

Strašni ekscesi, ki jih je na Češkem povzročila uvedba simulantne šole (koedukacija), so napatili voditelje šol, da so se oglasili s krepkim in odločnim »contra«. Ko so bili povprašani o uspehah, so se skoraj soglasno izrekli proti koedukaciji.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Petek, 27. januarja: Gardist. Ab. E. Sobota, 28. januarja: Hamlet. Ab. D. Nedelja, 29. januarja: Popoldne ob 3. uri Peterčkovne poslednje sanje. Izven.

OPERA.

Petek, 27. januarja: Labodje jezero. Ab. C. Sobota, 28. januarja: Boheme. Ab. E. Nedelja, 29. januarja: Prodana nevesta. Izven.

Prosveta.

pr Narodno gledališče v Mariboru dne 31. januarja t. l. prvič vpizori »Dediče velikega časa«, Stanka Majcna sanjsko igro v treh dejanjih. Ta literarno predelana in za oder prirejena igra je v prvotni obliki izhajala l. 1920 v »Domu in Svetu«.

pr Pevec. Glasilo Pevske zveze, št. 11—12 za leto 1921. Izhaja kot mesečnik v dvojnih številkah in bo veljal v bodoče 40 kron na leto. Uredništvo: Pred škofijo 3, II. nadstr., uprava: Ljudski dom v Ljubljani. Na uvodnem mestu objavlja dr. Fr. Kimovec povodom sedemdesetletnice p. Hugolina Sattnerja njegov življenjepis z oceno njegovega umetniškega delovanja v glasbi in s Sattnerjevo sliko. V nadaljnjem objavlja K(imovec) sestavek o pouku petja po notah kot navodilo za pevška društva. Fr. Zabret je spisal oceno petih koncertov »Ljubljane«. Ugotavlja znaten napredek zbora »Ljubljane« in hvali »Ljubljano« zlasti radi tega, ker se ni omejala na koncerte v Ljubljani, ampak širi pevsko prosveto med ljudstvom po deželi ter tako vzgaja in dviga umetniški in estetični okus med narodom. Ostala vsebina pevca je: Narodna pesem v sekiricah (M. Bajuk), vestnik »Pevske zveze«, ocene novih skladb, glasbena poročila, razne vesti, rubriko: Za dobro voljo in sliko pevskega zbora na Ježici pri Ljubljani. Pevci bodo po najbolj veseli priloge »Pevstva pesmarica«, ki jo je uredil dr. Fr. Kimovec. Vsebuje: Prekmursko »Marko skačec«, ki jo je »Ljubljana« z velikim uspehom ponovno izvajala. Harmoniziral jo je dr. Kimovec. Narodni »Mene moje srce boli« in »Stoji, stoji mi polje«, harmoniziral M. Kogoj, prekmursko »Hodmo spat«, harmoniziral dr. Fr. Kimovec in zelo ljubkošegavo kompozicijo p. Hugolina Sattnerja »Ruškinne sanje« na besedilo o. Krizostoma Sekovanoviča.

Turistika in sport.

Drzalna in smučarska tekma. Prvotno nameravana drzalna tekma na Bledu in smučarska tekma Mrzli Studenec—Bled se vsled nerednih vremenskih razmer preloži. Vrši se pa definitivno sanška tekma za prvenstvo Bohinja dne 2. febr. in za prvenstvo Jugoslavije dne 5. februarja na krasno urejenem sankališču Belvedere v Bohinjski Bistrici. Vsem pripravčemo trening in izlet v Bohinjsko Bistrico, kjer so danes najlepši tereni za izvajanje vseh zimskih sporiav. Razpise tekem prinese »Sport«, ki izide v petek. — Sportna zveza.

Kaj je Ejsafluid - to se zna! Lekarnar Feller - Štubica!

Meteorologično poročilo. Ljubijana 306 m n. m. viš.

Table with 6 columns: Čas opaževanja, Barometri v mm, Termometer v C, Praznina, Nebo, vetrov, Pausivno v mm. Data rows for 25.1.21h, 26.1.7h, 26.1.14h.

ADALBERT KRULEJ ANICA KRULEJ roj. VIDIC poročena dne 25. januarja 1922 ZIDANIMOST LJUBLJANA

Kontoristinja samostojna slovenska in nemška korespondentinja, izurjena strojeписка in stenografinja, se takoj pod ugodnimi pogoji sprejme za tovarniško podjetje v Ljubljani. Prednost imajo absolventinje slovenske trgovske šole. Ponudbe je poslati na upravništvu »Slovenec« pod šifro: »Samostojna pisarniška moč« 284.

Prešivalko (šeparico), dobro izvežbano, sprejemem v trajno delo. J. JAMAR, Bled II. 237

Vajenca za mesarsko obrt takoj sprejemem. PAVEL GOLJAR mesar in prekajevalec, Dravilje, p. št. Vid nad Ljubljano. 271

Kupim HARMONIJI! Pišite na ZUPNI URAD KRKA pri Slični. 205

drva za kurjavo, 200 sežnjev la bukovih polenov, 100 sežnjev la bukovega okroglega lesa, 200 sežnjev la gabrovih polenov, 100 sežnjev la gabrovega okroglega lesa. Ponudbe naj se dopošljejo na upravništvu »Slovenec« do 5. februarja 1922 pod označbo: »DRVA 277«.

Poštena, zanesljiva, delavna, snažna kuharica se sprejme takoj — Istotam se sprejme zdravo, mlado dekle za vsa hišna dela. — Plača dobra. Naslov pove upravništvu »Slovenec« pod št. 308.

DEKLE v starosti 18 do 35 let, pridna in poštena, sposobna za vsa hišna dela, se išče proti dobri hrani in plači k mali slovenski družini v nemški Gradec. Nastop po dogovoru. Gorenjke imajo prednost! — Pismene ponudbe pod: ELZA MIKEC, SODNA ULICA št. 2 LJUBLJANA. 295

Korespondent izvežbana, zanesljiva in samostojna moč, spreten strojeписec in stenograf, se pod ugodnimi pogoji takoj sprejme pri večjem tovarniškem podjetju v Ljubljani. Absolventi slov. trgovske šole z daljšo prakso imajo prednost. Ponudbe je poslati na upravništvu »Slovenec« pod šifro: KORESPONDENT 283.

Dva krojaška pomočnika dobro izvežbana za velika in fina dela sprejme v trajno delo IVAN VRHOVEC, Dravilje, št. Vid pri Ljubljani. — Stanovanje in hrana v hiši. 278

Inteligenten, mlad gospod, kateri je cel dan v uradu, išče sobo s posebnim vhodom Plača dobro. — Ponudbe na upravništvu »Slovenec« pod: »SOBA 297«.

Likarica za srajce in novo perilo se sprejme. — Kje, pove upravništvu »Slovenec« pod št. 275.

Na prodaj je majhno posestvo v St. Rupertu št. 42 pri Mokronogu na Dolenjskem, obstoječe iz biše, vrta in njive; hiša je primerna tudi za trgovino ali obrt. Več se poizve pri: VOJSK, BELTINCI, PREKMURJE. 259

Za izvoz v Italijo se kupijo trami in deske. Ponudbe pod »TRAMI« na anonimno družbo ALOMA COMPANY, Ljubljana, Kongresni trg št. 3. 809

NA PRODAJ je na lepem prometnem kraju, 20 minut od Ljubljane večje posestvo

obstoječe iz dveh stavb ter gospodarskega poslopja in nekaj vrta. V njem se nahaja vinska in špecerijska trgovina. Pogoji ugodni. — Kje, pove upravništvu »Slovenec« pod št. 214.

kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih Naftolmazilo, ki je brez duha in ne maže perila. 1 lonček za 1 osebo po pošti 5 Din. pri TANKOCI, Ickarna Ljubljana, Slovenija.

Staro, lito železo ter staro medenino, baker, cin, svinec in cink kupujemo po najvišjih cenah trvdka BREZNIK & FRITSCH, trgovina z železnino, Ljubljana.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke: (Objava 3 Din.)

- BATERIJE ZA ZEPNE SVETILKE: A. Stadler, Sv. Petra cesta št. 23.
FOTOGRAFSKI ATELJEJ: Grabiec Franjo, Miklošičeva cesta št. 6.
KLEPARJI: Korn T., Poljanska cesta št. 8. Remžgor & Smerkol, Florijanska ul. 13.
KNJIGARNE: Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo.
KONFEKCIJSKE TRGOVINE: Olup Josip, Pod Trančo.
MEHANIČNA DELAVNICA za pis. stroje: Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.
PARNA PEKARNA: Jean Schroya nasl. Jakob Kavčič, Gradlišče št. 5.
PISALNI STOROJI IN POTREBŠČINE: Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.
SOBNO SLIKARSTVO: Zuran Martin, Mestni trg št. 12.

Prva bosanska Ivornica amonijačne sode d. d. u Lukavcu, Bosna, traži sa nastupom čim prijic jednoga iskusnog

majstora u bušenju kamena

(BOHRMEISTER) za pogon svoga kamenoloma. Potrebilo je znanje pneumaticnog bušenjate racionalnog iskorišćenja kamena. Cijenjene ponude neka se pošalju sa referencama ravnateljstvu fabrike sode u Lukavcu.

Velika kemična tvornica traži za što skoriji nastup vrsnog kemičara

koji je apsolvirao študije, te raspolaže nekom praksom. Neka se javljaju samo jugoslavenci, koji osim srpsko-hrvatskoga vladaju i njemačkim, eventualno i francuskim jezikom. — Ponude slati na upravu lista pod »S. T. 312« 312